राम जायते म्रियतेऽथ वा ॥२४॥ सर्वमेकमिदं शांतमादिमध्यांतवर्जितं । भावाभावविनिर्मुक्तमिति मत्वा सुखी भव ॥२५॥ वरं शरावहस्तस्य चांडालागारवीथिषु । भिक्षार्थमटनं राम न मौर्ख्यहतजीवितं ॥२६॥ न व्याधिर्न विषं तापस्तथान्यद्वापि भूतले । दुःखाय स्वशरीरोत्थं मौर्ख्यमेतद्यथा नृणां ॥२७॥

Sequuntur capita: 2. *jaganmithyátva;* 3. *jívanmuktiphalaka-tattvajnána;* 4. *manolaya;* 5. *vásanopaṣamana;* 6. *átmamanana;* 7. *ṣuddhinirúpaṇa;* 8. *átmárchana;* 9. *átmanirúpaṇa.* Caput decimum, *jívanmuktinirúpaṇa* appellatum, incipit:

दृश्यदर्शनसंबंधान्न भवेत्परमं सुखं । ब्रह्मैकांते विचिंत्याहं मनोनाशः परं पदं ॥१॥ दृश्यदर्शनसंबंधे सुखसंविदनुत्तमा । दृश्यसंवलितो बंधस्तन्मुक्त्या मुक्तिरुच्यते ॥२॥ शुद्धं सदसतोर्मध्ये पदं लब्ध्वावलंब्य तत् । सबाह्याभ्यंतरं विश्वं मा गृहाण विमुंच मा ॥३॥ जडाजडदृशोर्मध्ये यत्तत्त्वं परमार्थिकं । अनंताकाशहृदयं तत्सदाश्रय सर्वदा ॥४॥

Mahídharae commentarius incipit: लक्ष्मीकांतं नमस्कृत्य यथामति विरच्यते । वासिष्ठसारविवृतिः परोपकृतये मया ॥१॥ वसिष्ठेन यतींद्रेणोपदिष्टाद्राघवं प्रति । सारमुद्धृतवान् *kaschit* ब्रह्मविद्यामहार्णवात् ॥२॥

Haec folia seculo superiore medio exarata sunt. (MILL 74[d].)

564.

Opuscula quinque. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 92. Long. foll. 1–55. 11. foll. 56–71. 10. foll. 72–92. 9. Lat. $4\frac{1}{2}$.

Foll. 1–31. Linn. 9. *Yogavasishṭhasáras* cum Mahídharae commentario. (B.) Commentarius passim decurtatus est.

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 186.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (MILL 62[a].)

565.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 18. Long. 9. Lat. $3\frac{1}{2}$. Linn. 6–8.

Vasishṭhasanhitá, libellus capitibus quatuor constans, quo, forma dialogi a Vasishṭha cum Ṣakti filio habiti, *yogae* principia traduntur. Incipit:

सर्वज्ञानमयो यस्मान्मुक्तो हं स्यां सदा सुखी ।
पुत्रेनैवं पिता पृष्टः शक्तिना वेदवादिना ।
मुनिरालोक्य नेत्राभ्यां वाक्यमेतदुवाच ह ।
उत्तिष्ठोत्तिष्ठ भद्रन्ते शक्तिर्बुद्धिमताम्वर ।
वक्ष्यामि सर्वसुखदमुपायं भवनाशनं ।
इत्युक्त्वा भगवान् योगी वशिष्ठो ब्रह्मवित्तमः ।
ध्यायेन्नारायणं देवं सर्वभूतहृदि स्थितं । etc.

Opusculi argumentum his versibus declaratur:

यमश्च नियमश्चैव तथासनमपीष्यते ।
प्राणायामस्तथा युक्तः प्रत्याहारश्च धारणा ॥
ध्यानं समाधिरेतानि योगांगानि तपोधन ।
आदौ चत्वारि बाह्यानि तद्वदभ्यंतराणि च ॥
यमश्च दशधा प्रोक्तो नियमाश्च तथा दश ।
आसनानि च सर्वेषामुत्तमानि तथा दश ॥
तेषूत्तमानि चत्वारि सूक्ष्मरूपाणि यानि च ।
प्राणायामो द्विधा प्रोक्तः प्रत्याहारश्चतुर्विधः ॥
धारणा पंचधा प्रोक्ता ध्यानं षोढा प्रकीर्तितं ।
समाधिस्तावतः प्रोक्तो ध्यानं च द्विविधं पृथक् ॥

Singulae igitur partes sequentibus accuratius sed brevissime exponuntur.

In fine capitum hic titulus subscriptus est: इति योगशास्त्रे वशिष्ठसंहितायां etc.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 483.)

566.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 51. Long. 9. Lat. $3\frac{1}{2}$. Linn. 5, 6.

Inest in hoc codice libellus ab *Átmáráma* sive *Svátmáráma*[1] de *Haṭhayoga,* i. e. meditationis abstrusae specie quadam, *violentis* animi a rebus externis revocandi rationibus exercendae, compositus et *Haṭhapradípiká* appellatus. Incipit:

श्रीआदिनाथाय नमो स्तु तस्मै येनोपदिष्टा हठयोगविद्या ।
विराजते प्रोन्नतराजसौधमारोढुमिच्छोरधिरोहिणीव ॥१॥
प्रणम्य श्रीगुरुं नाथं स्वात्मारामेण धीमता ।
केवलं राजयोगाय हठविद्योपदिश्यते ॥२॥
भ्रांत्या बहुमतध्वांते राजयोगमजानतः ।
हठप्रदीपिकां धत्ते स्वात्मारामः कृपाकरः ॥३॥

Versibus sequentibus ejusdem doctrinae (haṭhavidyá) magistros enumerat, quos versus ita dedi ut in codice leguntur, variantes codicis Berolinensis, e *Weberi* Catal. p. 196 excerptas, et cod. E. I. H. 1725 (Lond.) lectiones in calce adjunxi:

हठविद्यां हि मत्स्येंद्रगोरक्षादि (°dyá) विजानते ।
आत्मारामो यवा योगी जानीते तत्प्रसादतः ॥४॥

marg. शांवरा

श्रीआदिनाथमत्स्येंद्रशारदानंदभैरवाः ।
चौरंगी मीनगोरक्षविरूपाक्षबिलेशयाः ॥५॥
मंथानभैरवो योगी सिद्धबुद्धश्च कंथडि[2] ।
पौरंठकः सुरानंदः सिद्धपादश्च चर्पटी[3] [६]

---

[1] De profano auctoris nomine non constat.

[2] शुद्धबुद्धश्चुकंदली Berol. सिद्धबुद्धश्च कंथरिः Lond.

[3] पुराटंकः सुरानंदः शुद्धपादश्च चर्पटिः Berol. Deest versus in Lond.